

Kodex etiky a profesionální praxe Evropské asociace pro Gestalt terapii

Úvod

Toto je nové vydání Kodexu etiky a profesionální praxe pro všechny individuální a institucionální členy Evropské asociace pro Gestalt terapii. Účel tohoto dokumentu je dvojitý:

1. definovat obecné hodnoty a principy, a založit standardy profesionálního chování pro Gestalt terapeuty a Gestalt tréninkové instituty.
2. informovat a chránit ty členy veřejnosti, kteří hledají terapeutické služby.

Každý Gestalt terapeut je zodpovědný za dodržování zásad kodexu etiky a profesionální praxe. Tyto principy by měly být vnímány spíše jako základ běžné praxe, než souhrn minimálních požadavků.

Tento kodex je užitečný nejenom pro ochranu klientů. Je také míněn jako ochrana terapeutů tím, že vytváří standardy chování, které vyjasňují hranice praxe a vymezují zodpovědnost v terapeutické praxi.

Hlavním cílem psychoterapie je posílit psychologické a socio-environmentální zdraví osob, skupin lidí a společnosti celkově, prostřednictvím terapeutického vztahu. Gestalt terapie uznává tyto cíle všeobecně a konkrétně ve zdraví jednotlivce, jako fenomenologické entity v jeho poli.

Protože realizace těchto cílů se děje skrze dialogický přístup založený na uznání autonomie a sebe-regulace jednotlivce, tento kodex praxe nabízí místo setkání pro řešení potíží mezi dvěma nebo více stranami. Gestalt terapeuti řeší potíže prostřednictvím dialogu a výměny, která může zahrnovat proceduru stížností a následků.

Tento kodex je použitelný pro všechny individuální a institucionální členy Evropské asociace pro Gestalt terapii na mezinárodní úrovni. Pokud se tento kodex bude lišit od národních kodexů, podmínky národních kodexů budou mít přednost. Tento kodex je otevřen revizi v případě, že se ukáže být nevhodným pro praktické použití jako standard profesionálního jednání.

Kodex je rozdělen do dvou částí. První část stanovuje hodnoty a principy, které jsou nezadatelnými právy jednotlivce. Druhá část demonstrovuje pravidla, které ctí a ochraňují tyto práva.

Všichni členové EAGT souhlasí s Procedurou stížností, jejíž součástí je posuzování a podávání zpráv o porušování Kodexu etiky a profesionální praxe.

Každý člen se přizpůsobí a podřídí pravidlům Procedury stížností i Kodexu etiky a profesionální praxe.

Etická komise EAGT je odpovědná za udržování dohledu nad Kodexem etiky a profesionální praxe a Procedurou stížností pro národní zastřešovací organizace a, kde je to relevantní, také pro národní rozhodovací organizace.

EAGT povzbudí a podpoří státy bez Kodexu etiky a Procedury stížností v jejich procese vytváření těchto institucí v souladu s EAGT standardy a s ohledem na kulturní rozmanitost anebo místní podmínky (např. právní, politické). EAGT taky povzbudí a podpoří každou národní zastřešovací organizaci, aby rozvíjela a udržovala Kodex etiky a Proceduru stížností, pokud už existuje.

Procedura stížností v části C originální verze tohoto kodexu je postup, který by se měl dodržovat v případě stížnosti proti členovi EAGT, který žije ve státě, v němž NEEEXISTUJE národní rozhodovací organizace, ani národní organizace pro Gestalt psychoterapii s Kodexem etiky a Procedurou

stížností. Ve státech, kde tyto organizace existují bude posledním arbitrem národní rozhodovací organizace.

A. Kodex etiky

1. Prohlášení rovnoprávnosti hodnoty každého jednotlivce.
2. Uznání jedinečnosti, hodnoty a důstojnosti každého jednotlivce.
3. Ocenění rozdílů rasy, etnika, rodu, sexuální identity nebo preference, postižení, věku, náboženství, jazyku, sociálního nebo ekonomického statusu a potřeby duchovna.
4. Uznání důležitosti autonomie a sebe-regulace jednotlivce v kontextu mezilidských vztahů.

B. Kodex profesionální praxe

B.1 Kompetence

- B.1.1 Gestalt terapeut převezme pouze úkoly, u kterých ví, nebo by měl vědět, že má potřebnou kompetenci je uchopit a dovést je k uzavření, které je užitečné pro klientův proces.
- B.1.2 Pokud si Gestalt terapeut v průběhu procesu uvědomí své limity, buď odešle klienta k jinému profesionálovi nebo naváže spolupráci s jiným profesionálem/ jinými profesionály.
- B.1.3 Prvním krokem v tomto procesu (objevení svých limitů) je opětovné projednání původního kontraktu s klientem. Pro pokračování ve vztahu s klientem je potřebné přijmout potřebná opatření pro zvýšení své kompetence. Může se jednat o následující opatření:
- B.1.3.1 Terapeut pečlivě zváží, jestli je v dané oblasti kompetentní do té míry, aby byl pro klienta užitečný. Pokud Gestalt terapeut dospěje k závěru, že dané kontextuální pole, jeho struktura, hranice, nebo cíle brání nebo neumožňují rozvinutí jeho/jí kompetence, která je nevyhnutná pro další klientův proces, odstoupí od práce s tímto klientem.
- B.1.3.2 Gestalt terapeut vyhledá podporu a vyjasnění problematické situace v intervizi se zkušenými kolegy.
- B.1.3.3 Gestalt terapeut vyhledá individuální nebo skupinovou supervizi, podle toho, která z těchto možností umožní lepší objasnění jeho situace.
- B.1.3.4 Gestalt terapeut si vytvoří síť z okruhu dalších profesí a institucí (např. klinika), aby pro klienta zajistil potřebné diagnostické a terapeutické bezpečí a dostupnou pomoc v případě, že narazí na hranice svých kompetencí nebo omezení týkající se uspořádání terapie.
- B.1.4 Gestalt terapeut chrání svou práci a profesi obecně před jakýmkoliv kroky či postupy (přednášky, rozhovory v médiích, semináře), které nejsou v souladu s odsouhlasenými profesionálními standardy.
- B.1.5 Gestalt terapeut vyhledá individuální terapii v případě výkyvů ve své terapeutické práci, jako jsou osobní krize, znaky vyhoření, těžkosti v udržení hranic intimity a svádění s klienty.
- B.1.6 Metodický a technický přístup v terapeutickém procesu musí sloužit terapeutickým cílům a požadavkům rozvoje klienta, na kterých se domluvili v kontraktu. Gestalt terapeut si je vědom, že jakékoliv acting-out, zejména expresivní a vedoucí ke katarzi, vyžaduje re-dramatizaci dosaženou detailním a pečlivým propracováním.

- B.1.7 Pomocí vzdělávání, které probíhá celý život, si Gestalt terapeut rozšiřuje a prohlubuje své profesionální a osobní dovednosti. Gestalt terapeut je otevřen podstatnému vývoji, ať už na poli Gestalt terapie anebo ve výzkumu a praxi jiných terapeutických směrů, pokud jde o užitek klientů.
- B.1.8 Gestalt terapeut udržuje pečlivou dokumentaci své diagnostické a terapeutické práce s klienty a následuje národní pravidla pro délku archivace dokumentů a bezpečí jejich držení. Pečlivou dokumentací se myslí, že koresponduje s vědeckou úrovní předepsanou národními psychoterapeutickými směrnicemi, a že dodržuje objektivitu a srozumitelnost, aby byl její obsah pochopitelný pro jiného terapeuta.

B.2 Vztah klienta a terapeuta

- B.2.1 Vztah klienta a terapeuta je profesionálním vztahem, ve kterém je primárním zájmem terapeuta klientův prospěch.
- B.2.2 Gestalt terapeut si je vědom důležitosti terapeutického vztahu pro efektivní terapii a uvědomuje si sílu svého vlivu, jako i témata závislosti, aktuální v tomto vztahu. Gestalt terapeut jedná v souladu s touto znalostí a nevyužívá anebo nezneužívá klienty finančně, sexuálně anebo emocionálně pro své osobní potřeby anebo pro potřeby jiných osob či institucí.
- B.2.3 Gestalt terapeut si uvědomí, pokud jsou jiné vztahy nebo externí závazky v konfliktu se zájmy klienta. V případě, že takovýto konflikt zájmů existuje, je odpovědností Gestalt terapeuta přinést toto téma otevřeně do pole terapeutického vztahu a provést nevyhnutnou nápravu, aby konflikt vyřešil/a.
- B.2.4 Fyzický kontakt v terapeutickém procesu je orientován výhradně ke prospěchu klienta a vyžaduje speciální profesionální reflexi a péči. Primárním zájmem v případě fyzického kontaktu v terapeutickém procesu je užitek pro klienta.
- B.2.5 Gestalt terapeut ví, že duální vztahy, jako terapie se zaměstnanci, blízkými přáteli, příbuznými anebo partnery, s velkou pravděpodobností poškodí terapeutický vztah.

B.3 Důvěrnost

- B.3.1 Všechny výměny informací mezi terapeutem a klientem jsou považovány za důvěrné.
- B.3.2 Skladování osobních dat o klientovi, včetně terapeutových poznámek, podléhá národnímu právu a profesionálním ustanovením.
- B.3.3 Gestalt terapeut se postará, aby osobně identifikovatelné informace nepřekročily síť důvěrných vztahů, jako např. supervize.
- B.3.4 Pokud chce Gestalt terapeut použít v přednášce nebo publikaci konkrétní informace, získané v práci s klientem, získá od klienta povolení a ochrání jeho anonymitu.
- B.3.5 Pokud chce Gestalt terapeut použít konkrétní informace pro případovou studii, zprávu anebo publikaci, informuje klienta, získá jeho souhlas a ochrání anonymitu klienta.
- B.3.6 Videozáznam, fotografování, zvukové nahrávky, filmování klienta vyžaduje písemný souhlas klienta anebo jeho zákonného zástupce.

- B.3.7 Pokud chce Gestalt terapeut získat relevantní informace o klientovi od jiného profesionála nebo instituce, zohledňuje práva klienta, dané národním právem. Toto se týká také zacházení s písemnými informacemi, týkajícími se klienta.
- B.3.8 Gestalt terapeut bere na vědomí právo klienta nahlédnout do svých materiálů tak, jak je to dané omezeními národního práva.
- B.3.9 Pokud veřejné nebo soukromé instituce, jako např. soudy, pojišťovací společnosti atd. požadují informace týkající se klienta, Gestalt terapeut dodržuje národní právo. Svoje jednání Gestalt terapeut diskutuje s klientem a postupuje způsobem, který je nejužitečnější pro terapeutický proces.
- B.3.10 Pokud je klient podle národního práva považován za nezletilého, Gestalt terapeut opět zvažuje vhodnost pro terapeutický vztah. Gestalt terapeut se navíc podřídí národnímu právu a profesním pravidlům, týkajícím se povinnosti informovat příslušné orgány v případě zneužívání nebo jiných forem závažného zanedbání péče.

B.4 Vytváření kontraktu s klientem

- B.4.1 Jakýkoliv kontrakt, vytvořený mezi Gestalt terapeutem a klientem je závazný pro obě strany, nezávisle na tom, jestli je písemný nebo ústní.
- B.4.2 Když Gestalt terapeut dohaduje terapeutický kontrakt s potenciálním klientem, jednoznačně a otevřeně komunikuje o otázkách svých kompetencí, odbornosti a zkušeností.
- B.4.3 Gestalt terapeut zahrne do vytváření kontraktu vstupní proceduru, která je v souladu se vstupní procedurou organizace, ve které provádí svou praxi.
- B.4.4 Jakékoliv pořizování zvukových a obrazových záznamů nebo pozorování terapeutických hodin jinou osobou terapeut projedná s klientem a zahrne do kontraktu.
- B.4.5 Kontrakt s klientem, ať je písemný nebo ústní, musí explicitně vyjadřovat: honorář terapeuta, způsob placení, místo terapie, přestávky v terapii a způsob rušení hodin klientem i terapeutem. Příkladem přestávek v terapii mohou být dovolené, pracovní závazky, nemoc atd. Délku terapie, předání klienta a ukončení terapie terapeut s klientem diskutuje dokud nedospějí k vzájemnému souhlasu.
- B.4.6 V případě osobní krize nebo fyzického onemocnění Gestalt terapeut zváží potřebu supervize, aby byl schopen znovu obnovit hranice profesionálního vztahu.
- B.4.7 Gestalt terapeut zajistí, aby jej v průběhu terapeutického vztahu neovlivnila žádná interakce terapeuta s jinou osobou, principem anebo evaluací, žádné hodnocení a zájmy jiné osoby, nezávisle na míře ovlivnění terapeutického vztahu.
- B.4.8 Jakékoliv změny, které nastanou ve výše zmíněných podmínkách, budou vyžadovat nové projednání původního kontraktu.

B.5 Inzerce

Inzerce se omezí na popisné prohlášení terapeuta o poskytovaných službách a jeho kvalifikaci. Inzerce nebude obsahovat doporučení a reference, srovnávací prohlášení. Inzerce nebude jakýmkoliv způsobem implikovat, že poskytované služby jsou efektivnější než služby poskytované jinými kolegy, jinými psychoterapeutickými směry či organizacemi. Inzerce je podřízena národním kodexům a předpisům právních a profesních organizací.

B.6 Bezpečí

- B.6.1 Gestalt terapeut provede potřebné kroky k tomu, aby zajistil, že klient neutrpí žádné fyzické a psychické poškození v průběhu terapeutických hodin v místě kde terapie probíhá.
- B.6.2 Gestalt terapeut poskytne soukromí pro terapeutické hodiny a zajistí, aby průběh terapie nebyl slyšen, nahráván nebo pozorován jinou osobou, s výjimkou osob, kterým dá souhlas.
- B.6.3 Silně doporučujeme Gestalt terapeutům, aby jejich práce byla pokryta přiměřeným pojištěním proti náhradě škod, pokud je toto pojištění v daném státě přístupné.

B.7 Výjimečné okolnosti

- B.7.1 Mohou nastat okolnosti, za kterých je Gestalt terapeut nucen jednat tak, aby ochránil klienta a jeho sociální okolí, pokud zvaží, že klient není schopen se dostatečně sebeovládat. V takových případech je potřeba získat klientův informovaný souhlas, aby se změnil jejich kontrakt, týkající se důvěrnosti. To může nastat, pokud má terapeut dostatečné podklady pro své přesvědčení, že klient není ochoten nebo schopen nést odpovědnost za své jednání.
- B.7.1 Pokud v průběhu vytváření kontraktu s klientem Gestalt terapeut usoudí, že můžou nastat výjimečné okolnosti, požádá klienta o kontakt na osobu, na kterou se může v takové situaci obrátit. Pokud tato situace nastane, porušení dohody důvěrnosti se omezí na události a čas nevyhnutně potřebný k tomu, aby klient znovu nabyl odpovědnost za své jednání.
- B.7.3 V případě osobní nebo společenské mimořádné události (např. individuální nebo kolektivní ohrožení života, sociální nepokoje, válka, přírodní katastrofy, atd.), Gestalt terapeut zvaží konkrétní situaci a dle okolností zajistí ochranu klientovy autonomie a profesionální důvěrnosti.
- B.7.4 Gestalt terapeut ochrání klientovu autonomii a profesionální důvěrnost v těch případech, kdy je psychoterapeutický proces součástí širšího procesu, který se týká klientova zdraví. Toto může nastat pokud psychoterapeutický proces vznikl na zakázku (práce v nemocnici, práce v organizaci, práce s minoritami, atd.) anebo pokud terapeut pracuje v týmu s dalšími zdravotníky. Gestalt terapeut si vyjasní charakteristiky takového kontraktu v počátečním stadiu vytváření kontraktu s klientem a ostatními zainteresovanými profesionály. Pak bude kontaktovat třetí stranu pouze v případě, že získá klientův informovaný souhlas.

B.8 Role terapeuta ve společnosti

- B.8.1 Právo
Gestalt terapeut je informován o současném národním právu, které se týká jeho profese. Počínání v jeho praxi nebo v instituci, ve které pracuje, je v souladu s relevantními právními předpisy.
- B.8.2 Výzkum
Gestalt terapeut je otevřen spolupráci a přispívá k výzkumné práci, která je potřebná k dalšímu rozvoji v terapeutické a diagnostické oblasti. Výsledky svého výzkumu zpřístupní terapeutické komunitě.
- B.8.3 Gestalt terapeut ve svém výzkumu dodržuje pravidla, které respektují práci jeho kolegů. Respektuje copyright všech profesionálních materiálů.
- B.8.4 Odpovědnost ke kolegům a ostatním.

- Gestalt terapeut je za svou práci přiměřeně odpovědný svým kolegům a zaměstnavatelům. Na prvním místě bere v úvahu soukromí, potřeby a autonomii klienta, domluvu důvěrnosti tak, jak stanovuje kontrakt, který s klientem uzavřeli.
- B.8.5 Gestalt terapeut se řídí národními profesními ustanoveními, které se týkají jeho dostupnosti, jako např. nápisy na dveřích, ordinační hodiny v novinách, telefonních seznamech a na internetu.
- B.8.6 Terapeut nesmí zavádět veřejnost co se týče nabízených služeb nebo své kvalifikace. Bere tím klientům možnost využít nabídku těchto služeb nebo kvalifikace jinde, kde jim může být skutečně poskytnuta.
- B.8.7 Gestalt terapeut nebude klientovi zadržovat informace o možnostech pomoci a profesionálních služeb jiných kolegů a institucí.
- B.8.8 Gestalt terapeut také na veřejnosti respektuje práci jiných kolegů. Zdržuje se poznámek znevažujících jiné teoretické modely, školy, anebo kolegy v jiných profesionálních rolích.
- B.8.9 Gestalt terapeut nepřijme úkol nebo projekt, ve kterém je zainteresovaný jiný kolega, zejména pokud existuje uzavřený terapeutický kontrakt klienta s jiným terapeutem. V případě pochybností vstoupí Gestalt terapeut do dialogu s kolegou po tom, co od klienta obdrží informovaný souhlas.
- B.8.10 Gestalt terapeut nepřijme žádné finanční nebo osobní zvýhodnění za odesílání klientů jiným kolegům nebo institucím.
- B.8.11 Gestalt terapeut, který byl klientem informován o neetickém jednání kolegy, zejména pokud se týká finančního nebo sexuálního využívání klienta anebo využívání závislosti klienta, osloví kolegu a zahájí s ním upřímnou diskusi o případu po tom, co od klienta obdržel informovaný souhlas. Pokud se ukáže, že dialog nikam nevede, což znamená, že přestupek nelze napravit nebo vyřešit diskusí se zainteresovaným terapeutem, Gestalt terapeut věc oznámí etické komisi relevantní asociace, aby tam vyvolal proceduru stížností.
- B.8.12 Gestalt terapeut se neúčastní oficiálních nebo soukromých aktivit, které mohou poškodit jeho reputaci, etiku jeho profesionálního chování a reputaci jeho profese.
- B.8.13 Gestalt terapeut si je vědom společenských a politických důsledků své práce, a společenských a politických aspektů, které mohou ovlivnit kontext jeho klientů.
- B.8.14 Politické aspekty terapeutické práce. Gestalt terapeut si je vědom společenských a politických důsledků své práce a také společenských a politických aspektů ovlivňujících kontext života jeho klientů.
- B.8.15 Vzdělávání a tréninky v psychoterapii. Úkolem vzdělávání v psychoterapii je objektivně a srozumitelně informovat studenty o teoretickém, metodologickém a technickém vývoji psychoterapie obecně i Gestalt psychoterapie. Osobní názory učitelů musejí být uvedeny jako jejich osobní názory. Nesmějí být vzbuzována žádná nesplnitelná očekávání, zejména pokud jde o oficiální uznání získaného vzdělání státními institucemi, o zákony týkající se psychoterapeutických výcviků a možnosti používat titul „psychoterapeut“ a o možnost úhrady psychoterapeutické péče zdravotními pojišťovnami.
- B.8.16 Gestalt tréninkové instituty zajistí ověření kvalifikace, očekávání a psycho-fyzické přiměřenosti uchazečů a poskytnou jasné a úplné informace o náplni výcviku a vnitřních předpisech institutů.

- B.8.17 Gestalt tréninkové instituty ručí za kvalitu vzdělávání, odpovídající kvalifikaci vyučujících i supervizorů a ucelenost studijního programu. Zajišťují interní kontrolu a ověřují kvalitu výuky a poskytují prostor a místo pro aktualizaci a srovnání metodologie výuky.
- B.8.18 Vztah mezi učiteli a studenty a mezi jednotlivými instituty bude jasný a transparentní. Vyučující Gestalt terapeuti jsou si vědomi zvláštností vztahu rolí vyučujícího a studenta a nezneužijí tento vztah k vlastnímu prospěchu. Zejména jsou si vědomi odpovídající dimenze závislosti, idealizace a hodnocení v tomto vztahu. Tréninkové instituty vydají pokyny upravující vztah vyučujících a studentů a vytvoří fórum, na kterém lze vyslovit a vyřešit případné problémy.
- B.8.19 Instituty budou pravidelně ověřovat, zda studenti dosáhli požadované úrovně výcviku, a poskytnou k tomu studentům vhodné a jasné struktury.
- B.8.20 Etické principy vedení a usměrňování vztahu klient-terapeut a péče o roli terapeuta ve společnosti se stejnou měrou týkají výuky a výcviku i vyučujících a studentů (kvalifikace, důvěrnost, otázky vztahů, kontrakty a bezpečí).
- B.8.21 Výcviková terapie při výuce Gestaltu bude chráněna před možným zmatkem, který by vznikl záměnou rolí na straně výcvikového terapeuta. Terapeut se proto vyhne účasti na oficiálním hodnocení schopností a pokroků svého studenta.
- B.8.22 Instituty zajistí vyučující personál s odpovídajícími osobními, didaktickými, klinickými a vědeckými zkušenostmi a schopnostmi. Je nutné zabezpečit možnost profesionální výměny mezi vyučujícími terapeuty, jejich nezbytnou supervizi a další výcvik a vzdělávání.
- B.8.23 V případě, že se Gestalt terapeut ocitne v konfliktu různých etických pozic a požadavků, a neodkáže takový konflikt vyřešit sám nebo s pomocí intervize nebo supervize, obrátí se na etickou komisi ustavenou při svém institutu nebo na profesionální asociaci, které mu nabídnou potřebnou podporu.

B.9 Vztah s bývalými klienty

- B.9.1 Gestalt terapeut je plně zodpovědný za své vztahy s bývalými klienty a současnými studenty tréninku.

B.10 Soudní řízení

Pokud by byl Gestalt terapeut, který je členem EAGT, usvědčen soudem z jakéhokoli trestného činu, nebo by se stal účastníkem občanskoprávního řízení s klientem, je o tom povinen informovat výbor EAGT.

Přeložil: Marian Chrasta